Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

22. lipnja 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2001/23/EZ – Članci 3. do 5. – Prijenosi poduzeća – Zaštita prava radnika – Iznimke – Postupak u slučaju insolventnosti – ‚*Prepack*' – Preživljavanje poduzeća"

U predmetu C126/16,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEUa, koji je uputio Rechtbank MiddenNederland (Sud za Središnju Nizozemsku), odlukom od 24. veljače 2016., koju je Sud zaprimio 26. veljače 2016., u postupku

Federatie Nederlandse Vakvereniging,

Karin van den BurgVergeer,

Lyoba Tanja Alida Kukupessy,

Danielle PaaseTeeuwen,

Astrid Johanna Geertruda Petronelle Schenk

protiv

Smallsteps BV,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, M. Vilaras, J. Malenovský (izvjestitelj), M. Safjan i D. Šváby, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 18. siječnja 2017.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Federatie Nederlandse Vakvereniging, kao i za K. van den BurgVergeer, L. T. A. Kukupessy, D. PaaseTeeuwen i A. J. G. P. Schenk, A. Simsek, *advocaat*,

— za Smallsteps BV, B. F. H. RumoraScheltema, H. T. ten Have i R. J. van Galen, *advocaten*,

* Jezik postupka: nizozemski

— za nizozemsku vladu, J. Langer i M. Bulterman, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, M. van Beek i M. Kellerbauer, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 29. ožujka 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 3. do 5. Direktive Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL 2001., L 82, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 151.).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Federatie Nederlandse Vakvereniging, (u daljnjem tekstu: FNV), nizozemske sindikalne organizacije, i Karin van den BurgVergeer, Lyoba Tanja Alida Kukupessy, Danielle PaaseTeeuwen i Astrid Johanna Geertruda Petronelle Schenk, protiv Smallsteps BV, povodom utvrđenja prijenosa radnih odnosa na potonje društvo.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Direktiva 2001/23 kodificira Direktivu Vijeća 77/187/EEZ od 14. veljače 1977. o usklađivanju prava država članica o zaštiti prava zaposlenika u slučaju prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL 1977., L 61, str. 26.), kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 98/50/EZ od 29. lipnja 1998. (SL 1998., L 201, str. 88.).

4 Uvodna izjava 3. Direktive 2001/23 glasi kako slijedi:

„Treba osigurati zaštitu zaposlenika u slučaju promjene poslodavca, posebno kako bi se osigurala zaštita njihovih prava.”

5 Članak 1. stavak 1. točka (a) Direktive 2001/23 glasi:

„Ova se Direktiva primjenjuje na svaki prijenos poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona na drugog poslodavca, koji je posljedica ugovornog prijenosa, pripajanja ili spajanja poduzeća.”

6 Članak 3. stavak 1. iste direktive propisuje:

„Prava i obveze prenositelja, koja na dan prijenosa proizlaze iz postojećeg ugovora o radu ili radnog odnosa, na temelju takvog prijenosa prenose se na preuzimatelja.”

7 Članak 4. stavak 1. navedene direktive propisuje:

„Prijenos poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona sam po sebi prenositelju ili preuzimatelju ne daje temelje za otpuštanje s radnoga mjesta. Ova odredba ne sprečava moguća otpuštanja iz gospodarskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, radi kojih su potrebne promjene u radnoj snazi.”

8 Na temelju članka 5. te direktive:

„1. Osim ako države članice ne odluče drukčije, članci 3. i 4. ne primjenjuju se na prijenos poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona kad prenositelj podliježe stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti koji je pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja i pod nadzorom je nadležnog javnog tijela (koje može biti stečajni upravitelj ovlašten od strane nadležnog javnog tijela).

2. Kad se članci 3. i 4. primjenjuju na prijenos za vrijeme stečajnih postupaka (bez obzira na to jesu li ti postupci pokrenuti s ciljem likvidacije imovine prenositelja) i pod uvjetom da su takvi postupci pod nadzorom nadležnog javnog tijela (koje može biti stečajni upravitelj kojeg odredi nacionalno pravo), država članica može odrediti da:

a) se dugovi prenositelja na temelju ugovora o radu ili radnog odnosa, koji su bili plativi prije prijenosa ili prije početka stečajnog postupka, bez obzira na članak 3. stavak 1., ne prenose na preuzimatelja, pod uvjetom da je taj postupak, u skladu sa zakonom države članice, temelj za zaštitu koja je najmanje jednaka onoj koja je predviđena za situacije na koje se odnosi Direktiva Vijeća 80/987/EEZ od 20. listopada 1980. o usklađivanju zakonodavstava država članica o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti poslodavca [SL 1980., L 283, str. 23.],

ili kao alternativa da;

b) preuzimatelj, prenositelj ili osoba ili osobe u funkciji prenositelja na jednoj strani, i predstavnici zaposlenika na drugoj strani mogu dogovoriti, u onoj mjeri u kojoj to dopušta važeće zakonodavstvo ili praksa, izmjene odredaba i uvjeta zaposlenja zaposlenika kojima je cilj zaštita mogućnosti zapošljavanja, tako da se osigura opstanak poduzeća, pogona ili dijela poduzeća ili pogona.

3. Država članica može primijeniti stavak 2. točku (b) na sve prijenose, kad je prenositelj u stanju ozbiljne gospodarske krize kako je određuje nacionalno pravo, pod uvjetom da je takvo stanje objavilo nadležno javno tijelo i da je omogućen sudski nadzor, pod uvjetom da su takve odredbe već postojale u nacionalnom pravu prije 17. srpnja 1998.

[…]

4. Države članice poduzimaju primjerene mjere s ciljem sprečavanja zlouporabe postupaka u slučaju insolventnosti radi kojih bi zaposlenici bili uskraćeni za prava koja im pripadaju po ovoj Direktivi.”

Nizozemsko pravo

9 Odredbe kojima se u nizozemskom pravu uređuju prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća jesu članci 7:662. do 7:666. i članak 7:670. stavak 8. Burgerlijk Wetboek (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BW).

10 Članak 7:662. stavak 2. točka (a) BWa određuje:

„Za potrebe primjene ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:

a) prijenos znači prijenos na temelju ugovora, spajanja ili razdvajanja, gospodarske jedinice koja zadržava svoj identitet;

[…]”

11 Članak 7:663. BWa određuje:

„Prijenos poduzeća automatski podrazumijeva da se na primatelja prenose prava i obveze koje u tom trenutku za to poduzeće kao poslodavca proizlaze iz ugovora o radu zaključenog između njega samog i zaposlenika koji radi u njemu. Međutim, tijekom godine dana nakon prijenosa, taj poslodavac i prenositelj ostaju solidarno obvezani u pogledu poštovanja obveza koje proizlaze iz ugovora o radu koje su nastale prije tog trenutka."

12 Članak 7:666. BWa propisuje:

„Članci 7:662. do 7:665. i članak 7:670. stavak 8. ne primjenjuju se na prijenos poduzeća kada:

a) je otvoren stečaj poslodavca i kada poduzeće pripada stečajnoj masi […]"

13 Sukladno članku 7:670. BWa:

„[…]

8. Poslodavac ne može raskinuti ugovor o radu s radnikom koji radi u njegovu poduzeću zbog prijenosa tog poduzeća kako je opisano u članku 7:662. stavku 2. točki (a);

[…]"

14 Od 2012. više nizozemskih sudova primjenjuje *prepack*. Riječ je o postupku nad imovinom koji je pripremljen prije otvaranja stečaja uz pomoć budućeg stečajnog upravitelja, imenovanog od strane suda, koji taj upravitelj provodi neposredno nakon otvaranja stečaja. U okviru *prepacka* sud imenuje i budućeg stečajnog suca.

15 Do danas u Nizozemskoj zakonom nisu uređeni ni pripremna faza ni *prepack* kao takav, već su oni posljedica prakse.

Glavni postupak i prethodna pitanja

16 Estro Groep BV do svojeg je stečaja bilo najveće društvo za čuvanje djece u Nizozemskoj. Imalo je gotovo 380 pogona na cjelokupnom nizozemskom državnom području te je imalo oko 3600 zaposlenika.

17 Od mjeseca studenoga 2013. postalo je jasno da Estro Groep bez novog financiranja više neće moći ispuniti svoje obveze za ljeto 2014.

18 U potrazi za takvim financiranjem Estro Groep prvobitno je sa svojim financijerima i glavnim dioničarima te s drugim financijerima i eventualnim drugim investitorima dogovarao nova financiranja. To dogovaranje, koje je Estro Groep nazvao „Plan A", ipak nije urodilo plodom.

19 Estro Groep je usporedno s pregovorima u okviru Plana A razradio drugi plan, nazvan „projekt *Butterfly*". Tim se planom predviđalo ponovno pokretanje velikog dijela društva Estro Groep nakon *prepacka*. Navedeno ponovno pokretanje trebalo se temeljiti na ponovnom pokretanju 243 od ukupno 380 centara, zadržavanju radnih mjesta za gotovo 2500 od ukupno 3600 zaposlenika te na neprekinutosti pružanja usluge u svim pogonima u srpnju 2014.

20 U provedbi projekta *Butterfly*, Estro Groep kontaktirao je samo kao potencijalnog kupca H. I. G. Capital, sestrinsko društvo svojeg glavnog dioničara Bayside Capital. Nije ispitana ni jedna druga mogućnost.

21 Estro Groep podnio je 5. lipnja 2014. pred Rechtbankom Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) zahtjev za imenovanje budućeg stečajnog upravitelja. On je imenovan 10. lipnja 2014.

22 Dana 20. lipnja 2014. osnovano je društvo Smallsteps koje bi, kao poduzeće za ponovno pokretanje, za račun H. I. G. Capitala, u okviru projekta *Butterfly* preuzelo velik dio centara za čuvanje djece društva Estro Groep.

23 Dana 3. srpnja 2014. zaposlenici Estro Groepa primili su elektronsku poštu u kojoj je navedeno da će 4. srpnja 2014. biti podnesen zahtjev za otvaranje stečajnog postupka, i u kojem je precizirano da će osoblje možda biti sazvano na sastanak prije podnošenja tog zahtjeva.

24 Estro Groep podnio je 4. srpnja 2014. pred Rechtbankom Amsterdam (Sud u Amsterdamu) zahtjev za odgodu plaćanja. Taj je zahtjev 5. srpnja 2014. pretvoren u zahtjev za otvaranje stečaja, koji je otvoren istog dana.

25 I dalje istog dana, 5. srpnja 2014., potpisan je *prepack* između stečajnog upravitelja i društva Smallsteps u skladu s kojim je to potonje društvo kupilo otprilike 250 pogona, te se obvezalo da će ponuditi posao gotovo 2600 zaposlenika društva Estro Groep na dan otvaranja stečaja.

26 Stečajni upravitelj otpustio je 7. srpnja 2014. sve zaposlenike društva Estro Groep. Smallsteps je ponudio novi ugovor o radu gotovo 2600 zaposlenika koje je zapošljavao Estro Groep dok je više od tisuću zaposlenika u konačnici otpušteno.

27 FNV i četiri sutužitelja koji su radili u centrima koje je preuzeo Smallsteps, ali kojima nakon stečaja Estro Groepa nije ponuđen novi ugovor o radu, podnijeli su pred sudom koji je uputio zahtjev tužbu, s ciljem, prvenstveno, utvrđenja da se Direktiva 2001/23 primjenjuje na *prepack* sklopljen između društava Estro Groep i Smallsteps te da se stoga za navedena četiri sutužitelja smatra da otad pravovaljano i pod nepromijenjenim uvjetima rada rade za Smallsteps. Podredno zahtijevaju da se utvrdi da se članak 7:662. i sljedeći članci BWa primjenjuju jer je do prijenosa poduzeća došlo prije otvaranja stečaja Estro Groepa. Smallsteps osporava zahtjeve tužitelja.

28 U tim je okolnostima Rechtbank NoordNederland (Sud za Središnju Nizozemsku) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li nizozemski stečajni postupak u slučaju prijenosa poduzeća u stečaju, pri čemu je prije stečaja proveden *prepack* koji je nadzirao sud, čiji je izričit cilj bio nastavak postojanja (dijelova) poduzeća, u skladu sa smislom i ciljem Direktive 2001/23 i je li članak 7:666. stavak 1. *ab initio* i točka (a) BWa u vezi s tim (još uvijek) u skladu s direktivom?

2. Primjenjuje li se Direktiva 2001/23 u slučaju kad se ‚budući stečajni upravitelj' (‚beoogd curator') imenovan od suda već prije početka stečaja informira o položaju dužnika, provjeri bi li treća osoba mogla početi obavljati djelatnosti poduzeća te se isto tako pripremi na radnje koje je potrebno izvršiti ubrzo nakon stečaja kako bi se omogućilo to ponovno pokretanje poduzeća putem prijenosa imovine kroz koji će dužnik ili njegov dio biti prenesen na dan stečaja ili ubrzo nakon toga te će se sve ili dio tih djelatnosti (virtualno) nastaviti bez prekida?

3. Treba li presuditi drugačije ako je glavni cilj *prepacka* nastavak poduzeća ili ako je cilj (budućeg) stečajnog upravitelja prije svega da putem *prepacka* i prodaje imovine u obliku poduzeća koje trajno posluje („going concern") odmah nakon početka stečaja maksimizira prihode za sve vjerovnike ili da se u kontekstu *prepacka* suglasnost o prijenosu imovine (nastavak poduzeća) postiže prije stečaja, a njezina se provedba formalizira i/ili ostvaruje nakon stečaja? Kako treba provesti ispitivanje toga ako je cilj kako nastavak poduzeća tako i maksimizacija prihoda?

4. U okviru *prepacka* koji se provodi prije stečaja poduzeća, a za potrebe primjene Direktive 2001/23 i članaka 7:662. i pratećih članaka BWa koji se na njoj temelje, uzima li se kao dan prijenosa poduzeća dan na koji je prije početka stečaja postignuta stvarna suglasnost volja o prijenosu poduzeća ili dan na koji je s ustupitelja na primatelja stvarno preneseno vlasništvo nad poduzećem s kojim je povezana odgovornost za poslovanje predmetnog subjekta?"

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog postupka

29 Nakon objave mišljenja nezavisnog odvjetnika, Smallsteps je aktom podnesenim tajništvu Suda 25. travnja 2017. zahtijevao mogućnost da se na njega očituje, ako je potrebno i nakon ponovnog otvaranja usmenog dijela postupka. Smallsteps u prilog tom zahtjevu ističe, u biti, da mišljenje nezavisnog odvjetnika sadržava nesporazume u pogledu postupka *prepacka*.

30 U tom pogledu, međutim, valja podsjetiti da Statut Suda Europske unije i Poslovnik ne predviđaju mogućnost da zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta podnose očitovanja na mišljenje nezavisnog odvjetnika (vidjeti posebno presudu od 4. rujna 2014., Vnuk, C162/13, EU:C:2014:2146, t. 30.).

31 Na temelju članka 252. drugog stavka UFEUa, dužnost je nezavisnog odvjetnika da, djelujući posve nepristrano i neovisno, na javnoj raspravi iznosi obrazložena mišljenja o predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje. Sud nije vezan ni mišljenjem ni obrazloženjem nezavisnog odvjetnika (presuda od 3. prosinca 2015., Banif Plus Bank, C312/14, EU:C:2015:794, t. 33.).

32 Slijedom toga, neslaganje zainteresirane osobe s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na to kakva se pitanja u njemu razmatraju, ne može biti samo po sebi dovoljan razlog koji bi opravdavao ponovno otvaranje usmenog postupka (vidjeti, u tom smislu, presudu od 17. rujna 2015., Mory i dr./Komisija, C33/14 P, EU:C:2015:609, t. 26.).

33 Prema tome, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, u skladu s člankom 83. svojeg poslovnika, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među zainteresiranim osobama (vidjeti presudu od 9. lipnja 2016., Pesce i dr., C78/16 i C79/16, EU:C:2016:428, t. 27.).

34 Međutim, u ovom predmetu Sud smatra, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da raspolaže svim elementima potrebnim za odlučivanje.

35 S obzirom na to, Sud smatra da nije potrebno ponovno otvoriti usmeni dio postupka.

O prethodnim pitanjima

Prvo do trećeg pitanja

36 Uvodno valja podsjetiti da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljene u članku 267. UFEUa na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je potrebno, preoblikovati postavljena pitanja (presuda od 1. veljače 2017., Município de Palmela, C144/16, EU:C:2017:76, t. 20. i navedena sudska praksa).

37 U ovom slučaju, prvo do trećeg pitanja – koja valja ispitati zajedno – valja shvatiti kao da se njima u osnovi želi saznati treba li Direktivu 2001/23, a osobito njezin članak 5. stavak 1., tumačiti na način da zaštita zaposlenika koju jamče članci 3. i 4. navedene direktive, ostaje na snazi, u situaciji kakva je ona

iz glavnog postupka, u kojoj do prijenosa poduzeća dolazi nakon otvaranja stečaja, u okolnostima *prepacka* pripremljenog prije toga, a provedenog neposredno nakon otvaranja stečaja, u okviru kojeg, među ostalim, „budući stečajni upravitelj", kojeg je imenovao sud, ispituje mogućnosti eventualnog nastavka poslovanja tog društva od strane treće osobe, i priprema se donijeti akte odmah nakon otvaranja stečaja, kako bi se taj nastavak poslovanja ostvario, i, pri čemu se, ako je u tom pogledu relevantno, cilj koji se ostvaruje postupkom *prepacka* odnosi kako na nastavak aktivnosti predmetnog društva, tako i na maksimalizaciju dobitka od ustupanja za sve njegove vjerovnike.

38 Odmah na početku valja istaknuti da Direktiva 2001/23 želi zaštititi – kako proizlazi iz njezine uvodne izjave 3. – zaposlenike, osobito osiguravajući njihova prava u slučaju promjene poslodavca.

39 U tu svrhu članak 3. stavak 1. prvi podstavak Direktive predviđa da se prava i obveze prenositelja, koja na dan prijenosa proizlaze iz postojećeg ugovora o radu ili radnog odnosa, na temelju takvog prijenosa prenose na preuzimatelja. Što se tiče članka 4. stavka 1. navedene direktive, njime se štite zaposlenici od otpuštanja od strane prenositelja ili preuzimatelja iz razloga tog prijenosa.

40 Iznimno, članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23 utvrđuje da se sustav zaštite iz navedenih članaka 3. i 4., ne primjenjuje na prijenose poduzeća obavljene u okolnostima preciziranim u toj odredbi, osim ako države članice ne odluče drugačije.

41 Međutim, navedeni članak 5. stavak 1., time što, u načelu, čini neprimjenjivim sustav zaštite zaposlenika u slučaju određenih prijenosa poduzeća, te se na taj način udaljava od glavnog cilja Direktive 2001/23, nužno se mora usko tumačiti (vidjeti, kada je riječ o članku 3. stavku 3. Direktive 77/187, kako je izmijenjena Direktivom 98/50, presudu od 4. lipnja 2002., Beckmann, C164/00, EU:C:2002:330, t. 29.).

42 Iako iz samog teksta prvog dijela rečenice članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23 proizlazi da države članice imaju mogućnost – u okolnostima koje opravdavaju primjenu te odredbe – provesti sustav zaštite zaposlenika iz članaka 3. i 4. navedene direktive, u glavnom postupku, međutim, država članica o kojoj je riječ nije iskoristila takvu mogućnost, kako je potvrdila i nizozemska vlada na raspravi.

43 Iz toga slijedi da članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23, time što dozvoljava odstupanje od sustava zaštite zaposlenika, može biti primijenjen u predmetu kakav je onaj iz glavnog postupka, pod uvjetom, međutim, da taj postupak udovoljava uvjetima navedenim u toj odredbi.

44 U tom pogledu članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23 precizira, kumulativno, da prenositelj mora podlijegati stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti. Osim toga, taj postupak mora biti pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja i mora biti pod nadzorom nadležnog javnog tijela.

45 Što se tiče, kao prvo, uvjeta prema kojem prenositelj mora podlijegati stečajnom ili sličnom postupku u slučaju insolventnosti, on se ne može protezati – imajući u vidu zahtjev za uskim tumačenjem istaknut u točki 41. ove presude – na operaciju kojom se priprema stečaj, ali koja ne dovodi do njega, kako je to zamislio nezavisni odvjetnik u točki 76. svojeg mišljenja.

46 Međutim, u ovom slučaju, kako proizlazi iz točke 14. ove presude, operacija *prepacka* o kojoj je riječ u glavnom postupku jest, doduše, pripremljena prije otvaranja stečaja, ali je provedena nakon toga. Takva operacija, koja stvarno uključuje stečaj, stoga može potpadati pod pojam „stečajni postupak" u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23.

47 Kao drugo, članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23 zahtijeva da stečajni ili slični postupak u slučaju insolventnosti bude pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja. U tom se pogledu smatra, kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda, da tom uvjetu ne udovoljava postupak kojem je cilj nastavljanje aktivnosti dotičnog poduzeća (vidjeti, u tom smislu, presude od 25. srpnja 1991., d'Urso i dr., C362/89, EU:C:1991:326, t. 31. i 32., kao i od 7. prosinca 1995., Spano i dr., C472/93, EU:C:1995:421, t. 25.).

48 Kada je riječ o razlikama između tih dviju vrsta postupaka, kao što je to precizirao nezavisni odvjetnik u točkama 57. i 58. svojeg mišljenja, postupku je cilj nastavljanje aktivnosti ako nastoji očuvati operativnu narav poduzeća ili njegovih održivih jedinica. Suprotno tomu, postupci čiji je cilj likvidacija imovine žele maksimizirati zajedničko namirenje vjerovnika. Iako nije isključeno da između tih dvaju ciljeva koje ostvaruje određeni postupak može postojati stanovito preklapanje, glavni cilj postupka kojim se nastoji nastaviti aktivnost poduzeća ostaje, u svakom slučaju, očuvanje dotičnog poduzeća.

49 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je cilj operacije *prepacka*, kao što je ona iz glavnog postupka, priprema prijenosa poduzeća sve do najmanjih detalja, kako bi se omogućilo brzo pokretanje održivih jedinica poduzeća nakon otvaranja stečaja, s ciljem da se na taj način izbjegne prekid koji bi proizašao iz naglog obustavljanja njegovih aktivnosti na dan otvaranja stečaja, s ciljem očuvanja njegove vrijednosti kao i očuvanja radnih mjesta.

50 U tim okolnostima, i pod uvjetom da to sud koji je uputio zahtjev provjeri, treba smatrati da – s obzirom na to da takva operacija, u konačnici, ne ide u smjeru likvidacije društva – gospodarski i socijalni cilj koji se njome ostvaruju ne mogu objasniti ni opravdati to da, kada je dotično poduzeće predmet potpunog ili djelomičnog prijenosa, njegovi zaposlenici budu uskraćeni za zaštitu koju im priznaje Direktiva 2001/23 (vidjeti, po analogiji, presudu od 7. prosinca 1995., Spano i dr., C 472/93, EU:C:1995:421, t. 28. kao i 30.).

51 Imajući u vidu utvrđenje iz točke 48. ove presude, sama okolnost da se navedena operacija *prepacka* može odnositi i na maksimalizaciju zajedničkog namirenja vjerovnika, ne može istu pretvoriti u postupak pokrenut s ciljem likvidacije imovine prenositelja, u smislu članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23.

52 Iz toga slijedi da za takvu operaciju treba smatrati da za glavni cilj ima očuvanje društva koje je u stečaju, tako da ona ne može potpadati pod članak 5. stavak 1. Direktive 2001/23, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 47. ove presude.

53 Kao treće, kada je riječ o uvjetu prema kojem postupak iz članka 5. stavka 1. Direktive 2001/23 mora biti pod nadzorom javnog tijela, dostaje istaknuti da stadij operacije *prepacka*, kao što je ona iz glavnog postupka, koja prethodi otvaranju stečaja, nema nikakvog uporišta u predmetnom nacionalnom zakonodavstvu.

54 S obzirom na to ta se operacija dakle ne vodi pod nadzorom suda, već, kako proizlazi iz spisa podnesenog Sudu, od strane uprave društva koja vodi pregovore i usvaja odluke kojima se priprema prodaja društva u stečaju.

55 Naime, iako ih je imenovao sud na zahtjev društva u stečaju, budući stečajni upravitelj, kao i budući stečajni sudac, formalno nemaju nikakve ovlasti. Stoga oni nisu pod nadzorom nikakvog javnog tijela.

56 Usto, s obzirom na to da vrlo brzo nakon otvaranja stečaja stečajni upravitelj traži i dobiva odobrenje stečajnog suca za prijenos poduzeća, stečajni je sudac morao biti obaviješten i, u biti, nije izrazio prigovor na taj prijenos, prije otvaranja stečaja.

57 No, kako je u osnovi istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 82. svojeg mišljenja, takav način postupanja može u velikoj mjeri oduzeti svrhu eventualnom nadzoru nad stečajnim postupkom od strane nadležnog javnog tijela, te, stoga, ne može zadovoljiti uvjet nadzora od strane takvog tijela naveden u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/23.

58 Iz navedenog proizlazi da operacija *prepacka* poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku ne ispunjava sve uvjete navedene u članku 5. stavku 1. Direktive 2001/23, i da, stoga, nije dopušteno odstupanje od sustava zaštite predviđenog u člancima 3. i 4. navedene direktive.

59 Imajući sva prethodna razmatranja u vidu, na prvo do trećeg pitanja valja odgovoriti da Direktivu 2001/23, a osobito njezin članak 5. stavak 1., treba tumačiti na način da zaštita zaposlenika koju jamče njezini članci 3. i 4., ostaje na snazi, u situaciji kakva je ona iz glavnog postupka, u kojoj do prijenosa poduzeća dolazi nakon otvaranja stečaja, u okolnostima *prepacka* pripremljenog prije toga, a provedenog neposredno nakon otvaranja stečaja, u okviru kojeg, među ostalim, „budući stečajni upravitelj", kojeg je imenovao sud, ispituje mogućnosti eventualnog nastavka poslovanja tog društva od strane treće osobe, i priprema se donijeti akte odmah nakon otvaranja stečaja, kako bi se taj nastavak poslovanja ostvario, i, pri čemu u tom pogledu nije relevantno da se cilj koji se ostvaruje operacijom *prepacka* odnosi i na maksimalizaciju dobitka od ustupanja za sve vjerovnike dotičnog društva.

Četvrto pitanje

60 S obzirom na odgovor na prvo do trećeg pitanja, nije potrebno odgovoriti na četvrto pitanje.

Troškovi

61 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Direktivu Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona, a osobito njezin članak 5. stavak 1., treba tumačiti na način da zaštita zaposlenika koju jamče njezini članci 3. i 4., ostaje na snazi, u situaciji kakva je ona iz glavnog postupka, u kojoj do prijenosa poduzeća dolazi nakon otvaranja stečaja, u okolnostima *prepacka* pripremljenog prije toga, a provedenog neposredno nakon otvaranja stečaja, u okviru kojeg, među ostalim, „budući stečajni upravitelj", kojeg je imenovao sud, ispituje mogućnosti eventualnog nastavka poslovanja tog društva od strane treće osobe, i priprema se donijeti akte odmah nakon otvaranja stečaja, kako bi se taj nastavak poslovanja ostvario, i, pri čemu u tom pogledu nije relevantno da se cilj koji se ostvaruje operacijom *prepacka* odnosi i na maksimalizaciju dobitka od ustupanja za sve vjerovnike dotičnog društva.

Potpisi